



Samarbejde mellem Grundtvigsk Forum, TPC og Lolland-Falster Stift.

Nyhedsbrev juni 2013

Dette nyhedsbrev er både til arbejdsgruppens medlemmer og til dem, der har været involveret i eller vist interesse for arbejdsgruppens arbejde, nemlig dem man kunne kalde en baggrundsgruppe, som er "dem det handler om", samt dem der arbejder teoretisk med kirken på landet.

Brevet her er en bred orientering om, hvad der sker i og udenfor gruppen:

1. Den 17. juni afleverer arbejdsgruppen en **ansøgning til kirkeministeriet** i håbet om at få del i "videnspuljen" <http://miliki.dk/kirke/nyhedsarkiv-kirke/nyhed-om-kirke/artikel/videnspulje-kan-stoette-analyser-om-folkekirken/>
2. I den forbindelse er der blevet tilknyttet et nyt navn til arbejdsgruppen nemlig **Jakob Egeris Thorsen** fra CSR, Center for SamtidsReligion, der sammen med Steen Marqvard Rasmussen fra LM, Landsforeningen af menighedsrådsmedlemmer, skal være styrmand for den undersøgelse, som vi søger pengene til. Marie H. Thomsen er stadig løst tilknyttet teamet vedr. undersøgelsen.
3. Der er faktisk tale om tre undersøgelser: en kvalitativ undersøgelse, en kvantitativ, og formodentlig en tredje kvalitativ til afslutning. Den første vil sandsynligvis kunne **fremlægges ved konferencen** marts 2014.
4. Og **konferencen** i marts 2014 er godt i gang med at blive planlagt af Holger V. og Christina R. Flere oplægsholdere har allerede sagt ja til at deltage. Det skal med det samme siges, at det bliver en "inviteret" konference med ca. 40 deltagere. Men dens indhold og afkast vil der blive orienteret om i et nyhedsbrev som dette. Der bliver inviteret folk fra England, der har arbejdet med landkirker og der vil blive kigget på landkirkens muligheder i dansk sammenhæng.
5. Tre fra arbejdsgruppen, Christina R., Birger N. og Holger V., deltog i en **konference 23.-25. maj i Greifswald** om kirke i landdistrikter: »Kirche in peripheren, ländliche Regionen«. Konferencen var arrangeret i et samarbejde mellem Universitet i Greifswald, Den evangeliske Kirke i Tyskland (EKD) og Alfried Krupp Kollegiet i Greifswald. Det var en international konference med foredragsholdere fra Tyskland, England, Frankrig og USA, men de fleste af deltagerne kom fra Tyskland. **Et gennemgående fokus i konferencen var medvirken af frivillige i kirkens arbejde.** Konferencen blev ledet af prof. Michael Herbst fra »Institut zur Erforschung von Evangelisation und Gemeindeentwicklung«.

6. Undertegnede var til orienterende møde i Real Danias ”**Stedet tæller**”, der er en pulje der er slået op for at støtte ”det stedbundne potentiale”. En pulje, der alene er relevant for sogne i yderområderne. Se <http://www.realdania.dk/Projekter/Fokusomr%c3%a5der.aspx>
7. Jeg skal deltage i en interviewsamtale med Lisbeth Zornig Andersen under **Folkemøde på Bornholm** fredag den 14. juni om formiddagen, og samtalen skal kredse omkring den rolle som kirken på landet kan spille i forhold til udsatte børn og unge.
8. Der er udkommet en relevant bogtitel ”At være til stede - en landsbypræsts dagbog” hedder den og er skrevet af sognepræst Ole Juul, og udgivet på Hovedlands forlag. Det er en bog, der bl.a. handler om ikke kun den mulighed, men den forpligtelse kirken på landet har til at være det fælles samlingspunkt. Og at det fremad vil kræve et større samarbejde med skole og foreningsliv. http://hovedland.dk/bog/At_vaere_til_stede.htm

Kirken er på dagsordenen – også kirken på landet. Og nye veje viser sig hele tiden. Og spørgsmålet er så hvilken vej, man skal vælge. Nogen vil mene, at det bedste og mest frugtbare for kirken på landet ville være at vælge den ”Københavnske strategi” med at slanke antallet af kirker, men vores foreløbige plan i arbejdsgruppen er at fokusere på det behov, der er for en kirke på landet, hvis man tænker alle kirkens opgaver med: forkyndelse, mission, undervisning og diakoni. Arbejdsgruppen tænker hele tiden videre også på det kommende møde i august, og har modtagere af dette nyhedsbrev tanker og input, er man mere end velkommen til på mail at dele det med undertegnede.

God sommer fra ”tovholder” Birgitte Rosager Møldrup BRM@KM.DK

Arbejdsgruppen KIRKEN PÅ LANDET:
Christina Rygaard Kristiansen, sognepræst i Tingsted på Falster.
Marie Vejrup Nielsen, CSR, adjunkt ved Aarhus Universitet.
Marie Hedegaard Thomsen, ph.d.
Merethe Jørgensen, sognepræst i Åstrup og Vester Starup.
Mogens Hess, menighedsrådsmedlem i Horbelev.
Holger Villadsen, tidl. provst i Lolland Søndre Provsti.
Gustav Gerstrøm, menighedsrådsmedlem Hvejsel-Ildved.
Birger Nygaard, Folkekirkens Mission
Jakob Egeris Thorsen, CSR.
Birgitte Rosager Møldrup, sognepræst i Kollerup og Vindelev.

KIRKEN PÅ LANDET arbejdsgruppe 2012-2014



Samarbejde mellem Grundtvigsk Forum, TPC og Lolland-Falster Stift.

Kære baggrundsgruppe!

November 2013

Et nyhedsbrev skal indeholde nyheder! Og nu er der nyheder til alle jer, der har vist kirken på landet en særlig interesse og gerne vil følge lidt med i hvad der sker.

Vi har jo hele tiden haft tre dele, som vi som arbejdsgruppe ville arbejde hen imod:

1. KONFERENCE. Det første var at få planlagt en konference. Og den er nu færdigplanlagt og skal løbe af stablen i marts måned. TPC er vært ved denne konference. Vi kunne invitere ca. 50 deltagere, og de pladser fik hurtigt ben og gå på. Vi sigtede på ministeriet, stifter, uddannelsesinstitutioner og organisationer, og håber at man af den vej kan få øget opmærksomheden på, at kirken på landet skal undergå en udvikling. Og det skal den, hvis den skal kunne udfylde en relevant rolle som kirke fremover. Jeg vedhæfter programmet for konferencen, men altså....selvom I synes det rasende interessant, så er der altså ikke nogen mulighed for ikke-inviterede at deltage. Vi håber på, at kunne samle flere en anden gang til et endags-seminar, og vil orientere jer om afviklingen af konferencen.

2. UNDERSØGELSE Vi fandt tidligt ud af at hvis man skal undgå at sidde og gætte, så skal man have nogle reelle tal på bordet. Og det vi gerne vil have afklaret er, om kirken på landet har nogle **funktioner, som man ikke er opmærksom på, eller hidtil ikke har synes var relevante** at tage med, i en samlet vurdering af kirken på landet. Når vi siger, at kirken på landet betyder noget for mange andre end kirkegængerne, har vi så ret? Vi havde håbet på, at få del i den videnspulje, som Kirkeministeriet opslog i sommer, men desværre fik vi ikke noget i denne omgang. Vi prøver næste gang.

Men vi har været heldige: I oktober var Grundtvigsk Forum så generøse at **tildede arbejdsgruppen 75.000 kroner, så vi kunne få startet på vores projekt vedr. undersøgelsen.** Vi har nu indgået et samarbejde med CSR (Center for SamtidsReligion) hvor Janna Egholm (cand.mag. i religionsvidenskab, afleverer Ph.D-afhandling om religion på Færøerne i november 2013) skal udvikle en interviewguide og lave nogle foreløbige nedslag/små undersøgelser. Det er altså tænkt som en slags forarbejde til den større undersøgelse, som vi håber at få penge til i foråret.

3. CENTER FOR KIRKEN PÅ LANDET er nok den mest uvisse, ambitiøse og uoverskuelige del af arbejdsgruppens ideer, men vi vil efter konferencen se på muligheder og modeller for en mere samlet organisering af netop kirken på landet, da vi mener, at den kan få gavn deraf og at det kan være frugtbart

og nødvendigt at målrette f.eks. uddannelser for både præster og læge medlemmer af kirken på landet. Vi hører meget gerne fra jer, hvis I har kommentarer og gode ideer!

Henvendelser fra sogne, der er i knibe, og kirkeministerens fikse idé om lukning af 200 af landets mindste kirker, har blot bekræftet mig i, at andre end os skal have øjnene op for det potentiale, som kirken på landet gemmer på. Og at det handler om en udvikling af kirken på landet.

Kirken på landet skal ikke have støtte, men skal på en eller anden måde selv vågne op. Fordi den måske sover på den pude, der lidt groft sagt hedder: "gode gudstjenester og gerne noget med børn". Men kirke på landet er meget andet. Og kirkens relevans for dens medlemmer kan ikke alene begrundes i "gode gudstjenester og gerne noget med børn". Vi skal have vendt og drejet kirkens rolle, som en brik i det liv, der leves på landet. Og finde nye veje, hvor det folkelige og det kristelige kan spille sammen. Det arbejder vi videre på i arbejdsgruppen - og tak for jeres interesse!

Tovholder for arbejdsgruppen KIRKEN PÅ LANDET

Birgitte Rosager Møldrup

KIRKEN PÅ LANDET arbejdsgruppe 2012-2014



Samarbejde mellem Grundtvigsk Forum, TPC og Lolland-Falster Stift.

Kære baggrundsgruppe!

April 2014

I dagene 22.-24. marts afholdt vi konferencen KIRKEN PÅ LANDET i Løgumkloster. Det gik godt! Gode deltagere, der bl.a. talte kirkeministeren, biskopper, menighedsrådsmedlemmer og de fri organisationer, og alle kom med gode konkrete bud på fremtidens kirke på landet.

Vi har skrevet et lille referat fra konferencen "**Kirken på landet skal have et løft**", der vil være at læse i det nye "Dansk Kirketidende" men også på <http://grundtvig-v2.dana17.dk/akademi/studiekredse-moeder-og-kurser/kirken-paa-landet.html>.

Læs også selv mere på Grundtvigsk Forums hjemmeside, der har samlet indtryk og billeder fra konferencen og arbejdsgruppens arbejde i øvrigt.

Hvis man skal tegne en linje, der især satte retning for konferencen, så var det, at alle talte om kirken på landet som et fokusområde, der ikke handler om hvordan man strukturerer sognegrænser, men handler om, **hvordan vi kan blive bedre til at være kirke på landet, fordi der er brug for en kirke på landet!**

Ikke alene præsterne skal tilbydes efteruddannelse i at være præster på landet; menighedsråd og menighed skal også udvide deres erkendelse af, hvilken rolle de spiller i at være kirke på landet – og for hvem.

Målet for konferencen var også at få tilkendegivelser fra deltagerne om, hvordan de ser arbejdets fortsættelse, og der var flere konkrete bud:

1. En ansættelse af en netværksarbejder for kirken på landet, (hvor der er flere modeller for en mulig finansiering), evt. med arbejdsplads på FUV da netværksmedarbejderen også skal være sparring omkring efteruddannelse af præster på landet og tilbud om udvikling for menigheder på landet.
2. FUV tilbud om efteruddannelse af præster på landet
3. Nytænke diakoni. Diakonale organisationer (ex. Samvirkende menighedsplejer og Kirkens Korshær) deler af deres erfaringer i et samarbejde, så man kan udvikle en særlig diakoni for kirken på landet, derunder udvikling af begrebet frivillighed på landet

4. Alliance mellem foreninger og civilsamfundet. Fremme en positiv diskurs om kirkens rolle i lokalområder. Organisationen "Landsbyerne" vil være mere opmærksomme på at kirkerne er med i at støtte livet i lokalområdet.
5. Skal et sogn være bæredygtigt? Er et sogns eksistensberettigelse kun båret af antallet af mennesker og kirkelige aktiviteter - eller kan huspriser, antal på overførselsindkomst etc. være nye parametre for hvordan kirken fordeler sine ressourcer?
6. Samt nogle workshop-notater til det videre arbejde! <http://grundtvig-v2.dana17.dk/files/manager/akademiet/kirken-paa-landet-2014-workshopsnotaterkpl-020414.pdf>

Vi ansøger Kirkeministeriets videnspulje til et projekt, hvis overordnede mål er, at etablere et grundlag for strategier for kirken på landet – i den diversitet, der også findes på landet, - velvidende at der er flere typer af landsogne. Men det vil I høre mere om.

På Landsforeningens årsmøde deltager arbejdsgruppen med en workshop <http://www.menighedsraad.dk/om-os/politisk-organisation/aarsmoeder/aarsmoede-2014/workshops/kirken-paa-landet/> ligesom vi har et oplæg på præsteforeningens årsmøde i juni.

Vi i arbejdsgruppen glæder os til det kommende arbejde: **undersøgelsen**, der hvis den bliver til virkelighed, kan understøtte gode strategier for kirken på landet, ligesom vi vil arbejde frem mod realiseringen af ideen om en **medarbejder**, der på sigt skal skabe og vedligeholde et netværk for jer – kirken på landet!

Tak for jeres interesse!

Med venlige hilsner fra tovholder for arbejdsgruppen KIRKEN PÅ LANDET

Birgitte Rosager Møldrup

Arbejdsgruppen KIRKEN PÅ LANDET:

Christina Rygaard Kristiansen, sognepræst i Tingsted på Falster.

Marie Hedegaard Thomsen, ph.d.

Merethe Jørgensen, sognepræst i Åstrup.

Mogens Hess, menighedsrådsmedlem i Horbelev.

Holger Villadsen, tidl. provst i Lolland Søndre Provsti.

Gustav Gerstrøm, menighedsrådsmedlem Hvejsel-Ildved.

Birger Nygaard, Folkekirkens Mission

Birgitte Rosager Møldrup, sognepræst i Kollerup og Vindelev.

Initiativtagere:

Grundtvigsk Forum v. Birgitte Stoklund Larsen.

Lolland-Falster Stift, Biskop Steen Skovgaard

FUV, Løgumkloster

KIRKEN PÅ LANDET arbejdsgruppe 2012-2014



Samarbejde mellem Grundtvigsk Forum, TPC og Lolland-Falster Stift.

Kære baggrundsgruppe!

Juli 2014

Hermed lidt nyt fra arbejdsgruppen med ønsket om en god sommer!

UNDERSØGELSE

Som flere vil vide er arbejdsgruppen, sammen med Landsforeningen af Menighedsråd, bevilget kr. 640.000 fra Kirkeministeriets videnspulje til undersøgelse af kirken på landet. I vores ansøgning stod der: *"Projektets formål er at skabe en forståelse for, hvordan vilkårene for at være kirke på landet kan være forskellige for derigennem at kunne inspirere folkekirkens aktører til at formulere strategier til at udvikle kirkelivet og fastholde kirkens position i landområderne."*

Fordi: Vi er bevidste om at man ikke kan skære landsogne over én kam, men at man med den rette viden kan fastholde den forskellighed, men samtidig føre kirkerne på landet ind i en ny fase, hvor man udvikler løsninger på de nye udfordringer, der er i de pågældende sogne.

Pengene tildeles under forudsætning af at vi går sammen med en anden modtager af midler, nemlig Hans Raun Iversens undersøgelse: "Hvad forventer folket af kirken?", hvilket kan tilføre vores undersøgelse et interessant perspektiv.

Vi er meget glade og taknemmelige for, at det er lykket os at få pengene til at forvandle gisninger til mere konkret viden, men vi er også glade for at vi formåede at få et rigtig godt samarbejde med Landsforeningen, ved Flemming Vium og Steen Marqvard, og at Landsforeningen vil være projektledere på undersøgelsen.

WORKSHOPS

Ved Landsforeningens årsmøde havde arbejdsgruppen en workshop med 164 deltagere! Og interessen var levende. Og alle lod de sig udfordre af, at befolknings sammensætningen på landet har ændret karakter, og forsøgte at sætte sig ind i hvilken plads kirken har i "Ninette, Ahmeds og Jens Hansen"s liv.

Både stifter og provstikonventer (præster) og provsti-lørdage (menighedsråd) har vist interesse for at få lignende workshops.

EFTERUDDANNELSE & UDVIKLING

FUV, Folkekirkens uddannelses-og videnscenter i Løgumkloster, vil i efteråret 2015 udbyde et kursus for præster, der såmænd skal hedde "Kirken på landet". Kurset udvikles og afvikles i et samarbejde mellem FUV og arbejdsgruppen. Det bliver spændende at få vores tanker konkretiseret, og få andre præster med i den her fase, der er præget af udvikling!

For det her handler ikke om, at der er nogen, der sidder med en viden, som bare venter på at blive lukket ud. Jeg tror, at alle der har med kirken på landet at gøre fornemmer, at vi alle er, ikke bare vidner til, men også medspillere i en udvikling af kirken på landet.

Diakoni får fornyet opmærksomhed fra en bred kam, og det er jo også en af arbejdsgruppens indsatser: at få begrebet diakoni belyst, fornyet og gjort til et bredt folkekirkeligt begreb, som kan styrke kirkens tilstedeværelse i alle hjørner af landet.

Samarbejde på tværs – både med sogne og foreninger – skal der til stadighed være fokus på. Fordi det også er et område, hvor både det **ideelle** for en forkyndende kirke og det **rationelle** i forhold til det strukturelle kan forenes.

Og modet skal hele tiden findes, til at være Folke-kirke for netop dem, der (stadig) bor på landet. Også selvom vi må gribe til nye måder at forkynde budskabet på.

Endnu engang: Tak for jeres interesse!

Med venlige hilsner og ønsket om en god sommer fra tovholder for arbejdsgruppen KIRKEN PÅ LANDET

Birgitte Rosager Møldrup, Kollerup-Vindelev Sogne.

Arbejdsgruppen KIRKEN PÅ LANDET:

Christina Rygaard Kristiansen, sognepræst i Tingsted på Falster.

Marie Hedegaard Thomsen, ph.d.

Merethe Jørgensen, sognepræst i Åstrup.

Mogens Hess, menighedsrådsmedlem i Horbelev.

Holger Villadsen, tidl. provst i Lolland Søndre Provsti.

Gustav Gerstrøm, menighedsrådsmedlem Hvejsel-Ildved.

Birger Nygaard, Folkekirkens Mission

Birgitte Rosager Møldrup, sognepræst i Kollerup og Vindelev.

Initiativtagere:

Grundtvigsk Forum v. Birgitte Stoklund Larsen.

Lolland-Falster Stift, Biskop Steen Skovgaard

FUV, Løgumkloster

KIRKEN PÅ LANDET arbejdsgruppe 2012-2014



Samarbejde mellem Grundtvigsk Forum, TPC og Lolland-Falster Stift.

Kære baggrundsgruppe!

December 2014

I denne runde af Kirkeministeriets uddeling af Udviklingspuljen blev det uddelt til projekter der havde Diakoni eller Kirken på Landet som mål. Og pengene er delt ud. Se dem her:

http://www.km.dk/fileadmin/share/Bannere/liste_over_tilskudsmodtagere_20151.pdf

At disse to temaer blev fokusområderne i år, er kommet til at betyde, at de to ting: diakoni og Kirken på Landet begge er integreret i nogle af projekterne, hvilket giver nogle spændende perspektiver for arbejdet for en kirke på landet i andre sammenhænge.

Arbejdsgruppen holdt sit niende møde først i november og går nu ind i en ny fase. Det har simpelthen været en fornøjelse at være tovholder for en flok, hvis arbejde har resulteret i en del følgegrupper/arbejdsopgaver som arbejdsgruppens medlemmer nu tager fat på. Det vil fremgå nedenfor hvad det er for opgaver og hvem der sidder i udvalgene – sådan cirka.

HVORDAN FORTSÆTTER VI?

Hvis der skal være en kirke på landet om 30 år – og det skal der – så må tankerne om omstilling og udvikling blive mere konkrete. Arbejdsgruppen forestiller sig, at en projektleder kunne være med til at sætte en udvikling i gang, bl.a. i et samarbejde med stifterne, så kirken på landet kan fastholdes som en relevant og afgørende faktor på landet. Så det arbejdes der på.

Følgegruppe:

Birger Nygaard, Birgitte Stoklund Larsen, Christina Rygaard Kristiansen

UNDERSØGELSE

Undersøgelsen om de "Forskellige vilkår for at være kirke på landet" er kommet godt i gang. Friske kørsler fra Danmarks Statistik fortæller, at 54% af alle landet sogne kan karakteriseres som landlige, og i de sogne bor 14% af landets borgere. Tallene fortæller, det vi ved i forvejen, men de kan virke ansporende for tanker

om **samarbejde mellem sogne**, som har været noget af det som arbejdsgruppen har fokuseret på mere end sammenlægninger.

Marie Hedegaard Thomsen fra arbejdsgruppen er blevet ansat i 5 mdr. til at varetage den kvalitative del af undersøgelsen. Samarbejdet mellem Landsforeningen, ved Flemming Vium og Steen Marquard og den anden undersøgelse ved center for kirkeforskning, KU, om "Forventninger til Folkekirken", er altså godt begyndt.

Følgegruppe:

Birgitte Stoklund Larsen, Christina Rygaard Kristiansen, Birgitte Rosager Møldrup.

UGEKURSUS Kirken på Landet

FUV, Folkekirkens uddannelses-og videnscenter i Løgumkloster, vil i efteråret 2015 udbyde et ugekursus for præster, der såmænd skal hedde "Kirken på landet". Kurset udvikles og afvikles i et samarbejde mellem FUV og arbejdsgruppen. At lave en ugekursus for præster er kun en begyndelse på noget, der sidenhen også gerne skulle indbefatte seminarer for både lægfolk og præster: hvordan er vi bedst kirke på landet i dag? Og hvordan omstiller vi os? Dette først ugekursus for præster vil overordnet se på landområderne og deres tilstand og omhandler derfor mest de **vilkår** vi er kirke på. Vores egen undersøgelse: "Forskellige vilkår for landsogne", samt undersøgelsen: "Forventninger til Folkekirken", vil indgå som elementer og som workshops i løbet af ugen. Hvis der viser sig en interesse vil dette kursus følges op af kurser de kommende år med nye temaer for kirken på landet.

Følgegruppe/kursusledere:

Merethe Jørgensen, Christina Rygaard Kristiansen, Benny Grey Schuster og Birgitte Rosager Møldrup.

DIAKONI

Vi har fået tildelt kr. 120.000 af KMs udviklingspulje til et projekt om diakoni på landet, og det vil først og fremmest blive en afdækkende spørgerunde i sognene (formodentlig E2015), der skal blive startskuddet til en ny-tænkning af begrebet diakoni. Hvad er diakoni på landet? Hvordan skal sognene fremover forstå og udføre deres diakonale arbejde?

Følgegruppe:

Birgitte Stoklund Larsen, Holger Villadsen, Birger Nygaard og Birgitte Rosager Møldrup

MIDTVEJSSEMINAR

Mellem de to konferencer vil der sidst på foråret 2015 være en seminar dag, der formodentlig vil være åben for alle - også jer! I skal nok få besked, når planlægningen er i hus. Temaet er Kirken på landet og civilsamfundet! Hvordan står kirken i forhold til civilsamfundet? Kan kirken i større grad blive en aktør i landområderne, men stadig være en fri "evangelisk stemme"?

Følgegruppe:

Holger Villadsen, Merethe Jørgensen, Anita Hansen Engdahl, FUV, og Birgitte Rosager Møldrup

KFPT

Kritisk Forum for Praktisk Teologi vil udgive et temanummer om kirken på landet marts 2016!

Følgegruppe:
Birgitte Stoklund Larsen og Merethe Jørgensen

KONFERENCE II

I foråret 2016 vil FUV været vært på den anden konference om kirken på landet. Der vil igen være inddragelse af erfaringer fra udlandet, men også direkte en opfølgning på konferencen i marts i år: hvad kom der ud af det vi lovede hinanden? Arbejdsgruppen glæder sig til denne konference, og håber at den også vi blive en af trædestenene for den omstilling og udvikling som kirken på landet skal gennemgå i årene der kommer.

Tak fordi I vil være med og tak for jeres interesse!

Med venlige hilsner og ønsket om en glædelig jull!
På vegne af arbejdsgruppen KIRKEN PÅ LANDET *Birgitte Rosager Møldrup, Kollerup-Vindelev Sogne.*

Arbejdsgruppen KIRKEN PÅ LANDET:

Christina Rygaard Kristiansen, sognepræst i Tingsted på Falster.
Marie Hedegaard Thomsen, ph.d.
Merethe Jørgensen, sognepræst i Åstrup.
Mogens Hess, menighedsrådsmedlem i Horbelev.
Holger Villadsen, tidl. provst i Lolland Søndre Provsti.
Gustav Gerstrøm, menighedsrådsmedlem Hvejsel-Ildved.
Birger Nygaard, Folkekirkens Mission
Birgitte Rosager Møldrup, sognepræst i Kollerup og Vindelev.

Initiativtagere:

Grundtvigsk Forum v. Birgitte Stoklund Larsen.
Lolland-Falster Stift, Biskop Steen Skovgaard
FUV, Løgumkloster

KIRKEN PÅ LANDET projektgruppe



Samarbejde mellem Grundtvigsk Forum, TPC og Lolland-Falster Stift.

Kære baggrundsgruppe!

Maj 2015

Selvom I ikke har hørt herfra siden jul, er der fuld aktivitet i "Kirken-på-landet". Fra alene at være en arbejdsgruppe, er det blevet et projekt med mange forskellige arme. Derfor kan vi måske mere kaldes os projektgruppe, da de undertegnede er engagerede i de forskellige dele af det samlede projekt.

NYHEDER

Birgitte Stoklund Larsen, Akademileder Grundtvigsk Forum, der er en af initiativtagerne til arbejdsgruppen "kirken på landet" og har været en aktiv medspiller og nøgleperson i arbejdet, har fået nyt arbejde som Generalsekretær for Bibelselskabet. Det er godt for Bibelselskabet, men projektet "kirken på landet" vil mangle hendes både analytiske og engagerede tilgang til kirken på landet. Senest har hun været primus motor for diakoniprojektet, som I kan læse om nedenfor.

I Fyns Stift blev Sognepræst Vita Andreassen i januar indsat som præst ved et firesogns-pastorat med en kvote på 30 % øremærket arbejdet med omstillingen af Kirkerne på landet i Fyns Stift. Vita Andreassen og undertegnede har indledt et samarbejde, der forhåbentlig også vil være med til at udvikle muligheder for en omstilling af kirken på landet generelt.

I Ribe Stift er der nedsat en udvalg "kirker på landet" med provst, Hasse Jørgensen som formand. *(Mange andre er i gang med noget! Meld meget gerne tilbage til mig: hvor og hvad)*

Projektansættelse: Arbejdsgruppen kom i mål med en af sine visioner omkring virkeliggørelsen af omstillingen af kirken på landet, da Kirkeministeriet har bevilliget 3,9 millioner kroner til Folkekirkens Udviklings- og Videnscenter.

Bevillingen skal bl.a. bruges til en 4-årig projektansættelse med særligt fokus på kirkens rolle på landet. Det er i bevillingen indskærpet, at pengene skal bidrage til at "sikre koordination, prioritering og analytisk skærpelse af folkekirkens beredskab og arbejde med Kirken på landet". Bevillingen er et resultat af samarbejdet mellem arbejdsgruppen "Kirken på landet" og Folkekirkens Udviklings- og Videnscenter. Stillingen vil blive opslået snarest.

MIDTVEJSSEMINAR

"Kirken på Landet som en del af civilsamfundet" er titlen på et Midtvejsseminar på Liselund, som FUV afholder i samarbejde med arbejdsgruppen mandag den 1. juni 2015

På konferencen i marts 2014 var der ønske om en opfølgende konference, som planlægges afholdt i 2016. Midt imellem de to konferencer holdes så dette dagseminar, hvor der er særligt fokus på kirkens rolle som en medbærende del af civilsamfundet, herunder især lokalmenigheders sociale funktioner uden for de store byer. Der er inviteret 120 deltagere. Her er et lille kig på dagens programmet:

Velkomst ved kirkeminister Marianne Jelved.

Har kirken på landet en rolle i velfærdssamfundet? v. Prof. Niels Kjærgård, KU.

Har kirken på landet en rolle i velfærdssamfundet? v. Biskop Henrik Stubkjær, Viborg Stift.

Spørgsmål i tilknytning til de to foredrag. Ordstyrer: Professor Nils Gunder Hansen.

Efter planen skulle landsbysamfundene afvikles.

Carsten Abild, fm. for Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, og Steen Kjær Jensen, næstformand.

Orientering om igangværende undersøgelser af kirken på landet.

Center- og afdelingsleder Birgitte Graakjær Hjort, Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter.

Orientering om landmenigheders diakonale funktioner i Sverige.

Elisabeth Hullfors, Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Afslutning og afrunding. Ordstyrer: Akademileder Birgitte Stoklund Larsen, Vartov.

Det var intentionen at alle i baggrundsgruppen skulle have buddet, men desværre kunne det ikke lade sig gøre. For dem der har modtaget en invitation: husk tilmelding!

UGEKURSUS Kirken på Landet

Præster kan nu tilmelde sig ugekursus (uge 40) i Løgumkloster: "Kirken på Landet" her:

http://www.tpcloegumkloster.dk/pdf/pdfprogram/kursusprogram_20150511.pdf?disp=1 Formålet er at ruste præster til at være en drivkraft i en omstilling af kirken på landet i en forandret virkelighed. På dette første kursus fokuseres delvis på de overordnede, nationale spørgsmål, efterfølgende vil specifikke emner blive taget op på andre ugekurser. Her kan nysgerrige se programmet:

Prof.em. dr.theol. Viggo Mortensen: Udkanten eksisterer!

Ekstern lektor Lise Lyck, CBS: Udkantsdanmark og sammenhængskraft

Provst Benedikte B. Pedersen: Hvor ligger opgaven i dag – praktiske bemærkning til embedet på landet

Lektor Erik Svendsen, RUC: Hjemstavn i litteratur, film og medier i tiden omkring årtusindskiftet

Lektor og centerleder Michael Böss, AU: Centrum og periferi – kirkens plads i lokalsamfundet.

Desuden indgår to temadage viet til hvert sit forskningsprojekt under bl.a. FUV:

I: "Kan vi leve op til forventningerne? – Forventninger til kirken på landet":

1. Ph.d. Kirsten D. Felter, Land og by projekt, KU: "Hvad forventer folket af kirken?" – indsigter fra et projekt med komparativt sigte på land og by.
2. Ph.d.stip. Karen Marie Søb Leth-Nissen, Center for Kirkeforskning, KU: "Dåb eller ej" – indsigter fra et projekt med undersøgelser blandt yngre forældre, der har sagt ja eller nej til barnedåben.
3. Lektor, theol.dr.h.c. Hans Raun Iversen: Kristendommen mellem kirken, præsten, lokalkulturen og eksistensen.

II: Kirken på landet: "Kender du typen?" – landsogne som typer og hvad det betyder for deres omstilling til fremtiden:

1. Sociolog Steen Marquard Rasmussen: Landsognene er forskellige, men hvordan? – resultater fra registerdata og surveys om kirken på landet

2. Videnskabelig medarbejder, ph.d. Marie H. Thomsen: Samarbejde er en landlig nødvendighed, eller er det? – resultater fra kvalitative interviews med repræsentanter fra verdslige foreninger. Workshop.

DIAKONI PÅ LANDET?

I skrivende stund er journalist Jannie Iwankow Søgaard i gang med en interviewrunde med forskellige aktører i kirken på landet, idet hun skal lave en lille pamflet om "Diakoni på landet i Danmark", som arbejdsgruppen har bedt hende udføre. Arbejdsgruppen fik tidligere bevilget penge dertil til fra KM. Spørgsmålene hun stiller er bl.a: *Hvor ligger de største sociale udfordringer på landet? Er det kirkens pligt/ansvar igennem diakonien at afhjælpe de sociale problemer i landdistrikterne – har vi ikke velfærdsstaten til det? Hvordan ser det ud med diakoni i landdistrikterne lige nu – hvilke konkrete erfaringer findes der derude? Osv.!*

Vi er spændt på hvad dette "nedslag" i virkeligheden kan vise os, og håber at det kan være med til at skærpe vores brug af ordet diakoni, så det kan få en langt bredere betydning, end den har haft hidtil. Kirken udfylder med diakonien bl.a. en social rolle, som samfundet nogen gange måske ligeså godt kunne klare. Det er et tilbagevendende spørgsmål: hvem varetager den opgave bedst? Men i stedet for at sidde fast i den diskussion, kunne man måske i stedet forestille sig en neo-diakoni, der nok i virkeligheden allerede er på vej, der holdt sig helt fri af tanken om at "stærke hjælper svage", og i højere grad sætter sig for at inkludere flere mennesker, bl.a. i det konkrete geografiske fællesskab som et sogn på landet er, for at dæmme op for det man kunne kalde den "menneskelig armod".

UNDERSØGELSEN

Landsforeningens arbejde med undersøgelsen af sognetyper/Kirken på landet, er i skrivende stund i sin afsluttende fase. Det er meningen, at der samtidig med en større rapport, skal udgives en mindre udgave til almindeligt brug, så resultaterne kan blive til direkte inspiration og en skub for sognene i deres omstillingsarbejde. Det er Steen Marquard Rasmussen og Marie Hedegaard Thomsen, der har udført det store arbejde og det vil alt sammen blive lagt frem ved et **perspektivseminar i Århus fredag den 4. september.**

Med venlige hilsner og ønsket om en dejligt forår....og I hører næmere!

På vegne af projektgruppen KIRKEN PÅ LANDET *Birgitte Rosager Møldrup, Kollerup-Vindelev Sogne.*

Arbejdsgruppen KIRKEN PÅ LANDET:

Christina Rygaard Kristiansen, sognepræst i Tingsted på Falster.

Marie Hedegaard Thomsen, ph.d.

Merethe Jørgensen, sognepræst i Åstrup.

Mogens Hess, menighedsrådsmedlem i Horbelev.

Holger Villadsen, tidl. provst i Lolland Søndre Provsti.

Gustav Gerstrøm, menighedsrådsmedlem Hvejsel-Ildved.

Birger Nygaard, Folkekirkens Mission

Birgitte Rosager Møldrup, sognepræst i Kollerup og Vindelev.

Initiativtagere:

Grundtvigsk Forum v. Birgitte Stoklund Larsen.

Lolland-Falster Stift, Biskop Steen Skovgaard

FUV, Løgumkloster